

Finnish Edition

Comenius Partnership 2010-2012 Haapajärvi (Finland) – Passau (Germany)

„METHODS TO INCREASE READING MOTIVATION”

**Comenius Partnership 2010-2012
Haapajärvi (Finland) – Passau (Germany)**

„METHODS TO INCREASE READING MOTIVATION”

1. Edition

© 2012 Schulamnt Passau & Haapajärven koulutoimi

Publisher:	Schulamnt Passau	Haapajärven koulutoimi
	Regensburger Straße 80	Kirkkokatu 2
	94036 Passau	85800 Haapajärvi
	Germany	Finland

Title: Comenius Partnership 2010-2012, Haapajärvi (Finland) – Passau (Germany)
„Methods to Increase Reading Motivation“

Layout: Isabel Raikar

Sisällys

Esipuhe	8
Projektin kuvaus	
Tarkoitus	9
Projektin eteneminen - vaiheet - menetelmät	10
Mukana olevat maat ja koulut	12
Keinoja vahvistaa lukumotivaatiota	
Lukemisen edistäminen Haapajärven alueen kouluissa	14
Lukemisen edistäminen Haapajärven alueen kouluissa ja kirjastossa	16
Lukemisen edistäminen Passau-alueen kouluissa	19
Lukemisen edistäminen Passau-alueen kouluissa ja kirjastossa	21
Yhteistyövälineitä: www.pandio.eu	23
Yhteistyövälineitä: www.owlfinch.com	25
Keinoja vahvistaa lukumotivaatiota: Miniprojekti:	
Ella koulussa (Timo Parvela)	28
Pikku jääkarhu ja jänishousu (Hans de Beer)	36
Viikingit tulevat! (Mauri Kunnas)	38
Frederick (Leo Lionni)	43
Elmeri ja Perhonen (David McKee)	45
Ronja ryövärintytär (Astrid Lindgren)	47
Veljeni Leijonamieli (Astrid Lindgren)	49
Keinoja vahvistaa lukumotivaatiota: Event	
Toisenlainen toiminta: Kiertävänäyttely Saksa	51
Toisenlainen toiminta: Kiertävänäyttely Suomi	53
Tulokset	
Mitä projektimme sai aikaan	55
Opettajien mielipiteitä	57
Kyselylomake – Suomi	61
Kyselylomake – Saksa	63
Kyselylomake - Kaikki yhdessä	65
Liitteitä	
Kommunikaatio-sivusto www.comenius-regio-passau.mixxt.de	67
Sanomalehti	68
Lukutilat	70
Vierailujen ohjelmat	72
Project Books	74
Letters from Students to Students (Finland - Germany)	76
Erityinen lukumetodi: Portfolio	77
Emolahden koulun loppuraportti	79

Artikkelin
kirjoittaja:

Veijo Tikanmäki
Sivistysjohtaja
Haapajärvi

Sadun voi lukea elämänsä aikana kaksi kertaa ja kahdella eri tavalla. Ensinnäkin lapsi uskoen, että satu on totta. Sitten joskus paljon myöhemmin tietoisena siitä, että satumaailma on pelkkää kuvitelmaa.

”Punahilkka oli minun ensirakkauteni. Minusta tuntuu, että jos olisin voinut mennä naimisiin Punahilkkan kanssa, olisin saanut kokea täydellisen autuuden.” Tämä 1800-luvulla eläneiden englantilaisen viihdekirjailija Charles Dickensin lausuma osoittaa, että hänen, kuten miljoonat lapset kautta maailman kaikkina aikoina, oli satujen lumoissa. Vielä maailmankuuluna kirjailijana Dickens tunnusti sen suuren vaikutuksen, joka satuhahmoilla ja satujen tapahtumilla oli ollut häneen ja hänen luovaan mielikuvitukseensa.

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO myönsi Comenius Regio - ohjelman tuen kaudelle 1.8.2010 - 31.7.2012 koulujen ja kirjastojen yhteiselle kansainväliselle Methods to Increase Reading Motivation hankkeelle, joka kartoittaa ja kehittää menetelmiä koululaisten lukutaidon lisäämiseen ja vahvistamiseen sekä lukuilon herättämiseen.

Lukumotivaatiota kehittämässä oli kouluja Saksasta Baijerin osavalttiosta Passaun alueelta, sekä Suomesta Pohjois-Pohjanmaalta Haapajärveltä, Pyhäjärveltä ja Kärsämäeltä. Molempien alueiden kirjastot olivat luonnollisesti mukana hankkeessa. Schulamt im Landkreis Passau toimi tämän elinikäisen oppimisen toimintaohjelmaan kuuluvan hankkeen koordinaattorina partnerinaan Haapajärven koulutoimi.

Tämä julkaisu kertoo siitä, kuinka kaikki sai alkunsa, esittelee hanketta ja hankkeessa mukana olleita tahoja tarkemmin, kuvaa lukumetodeja ja erilaisia yhteistyömuotoja ja arvioi hankkeen tuloksia. Hankkeessa on kehitetty muun muassa interaktiivinen lukupeli, jonka avulla saksalaiset ja suomalaiset oppilaat ovat työskennelleet yhdessä lukemiensa kirjojen pohjalta. Tämä nettipeli on kuin satumetsä, joka sinne menee, ei pala samana takaisin. Joka sen poluilla vaeltaa, tulee itseään vastaan.

Toivottavasti tämä upea yhteistyömme saa jatkoa.

Lukuiloa!

*Veijo Tikanmäki
Sivistysjohtaja Haapajärvi*

Projektin kuvaus

Tarkoitus

Eurooppalaiset poliitikot loivat vuonna 1957 poliittiset, taloudelliset ja lailliset kehykset, joissa eurooppalainen identiteetti tulisi kehittyä. On kuitenkin ymmärrettävä, ettei satoja ja tuhansia vuosia vanhoja perinteitä ja ajattelumalleja voi silmänräpäyksellä muuttaa. Prosessi, jossa eurooppalaiset lähestyvät toisiaan myös tunneta-solla, vaatii paljon aikaa ja hyvää tahtoa.

Euroopan hallinto Brysselissä ei kuitenkaan halua pyörittää vain peukaloa ja odottaa tekemättä mitään. Vaan he uskovat siihen, että yhteisellä suunnalla ja yhteistyön kautta, saa monenlaiset kehitykset eteenpäin. Tästä ajatuksesta syntyi esimerkiksi 1995 "Comenius", joka on "Sokrates-ohjelman" hanke, jossa koulut, luokat, opettajat oppivat tuntemaan toisiaan "learning by doing" ajatuksella ja tukevat samalla kehitystä yhteiseen Eurooppaan. Vuodesta 2007 lähtien Comenius hanke on kuulunut Euroopan Unionin ohjelmaan "Elinikäinen oppiminen".

Tuhansia tällaisia kouluprojekteja, joissa tietys-sä ajassa pyritään yhteistyössä ratkaisemaan annettu tehtävä, on käynnissä. Yleensä siinä on kolme koulua kolmesta eri maasta mukana.

"Comenius-Regio"-hankkeet tuovat tähän malliin uudistuksen. Hankkeessa työskentelevät tiety-n alueen kouluja koululautakunnan johdolla toisen eurooppalaisen valtion vastaavan kumppanin kanssa. Yhteisen hankkeen tehtävästä riippuen otetaan koulumaailman ulkopuolinen organisaatio mukaan projektiin.

Kirjastoautossa

Ensimmäinen Comenius-Regio työryhmä muodostui 2010 Niederbayerin Passaun alueella. Ryhmään kuuluivat Passaun koululautakunta (koulutoimentarkastaja J. Buchberger-Zapf), Salzwegin yläkoulu, Haselbachin ja Witzmannsbergin alakoulut, Haselbachin kirjasto ja Passaun yliopisto (professori Schenz, peruskoulun didaktiikka). Yhteistyökumppanit löytyivät Pohjois-Suomesta Haapajärven kunnasta. Sivi-

stysjohtaja Veijo Tikanmäki, alakoulut Oksava, Emolahti, Välioja ja Venetpalo ja Haapajärven kirjasto lähtivät hankkeeseen mukaan.

Työskentelyä kirjan ääressä

Aiheeksi otettiin "lukeminen ja lukemisen edistäminen". Tästä saatiin jo ensimmäinen yhteinen kokemus, sillä molemmassa maassa koetaan tulevaisuuden kannalta tärkeäksi innostuttaa lapsia lukemaan. Meille tämä tuli pienenä yllätyksenä, sillä Suomi on kuulunut viimeiset vuodet kautta linjan PISA tutkimuksen voittajiin. Opettajan työssä saa kokea päivittäin, miten kirjojen suosio laskee ja lukemisen ilo häviää ja samalla sähköisen median vaikutus lapsiin ja nuoriin kasvaa. Tätä kehitystä havaitaan Eurooppa-laajuisesti, ehkä jopa maailmanlaajuisesti. Ei pelkästään pedagogit ovat tästä huolissaan. Tämä on haaste, otetaan se vastaan.

Hankkeemme virallinen nimi on "**Methods to increase reading motivation**".

Veistos „Lukeva lapsi“
Witzmannsbergin koulussa

Artikkelin kirjoittaja:

Johanna
Buchberger-Zapf

Albert Hoffmann

Ossi Savola

Projektin kuvaus

Projektin eteneminen - vaiheet - menetelmät

Miten kaikki sai alkunsa

Witzmannsbergin alakoulun rehtori Albert Hoffmann sai 2009 mailin Oksavan koulun johtavalta opettajalta Ossi Savolalta, jossa tämä pyysi Albertin osallistumaan Comenius-Regio hankkeeseen, jonka aiheena oli "lukeminen". Albert Hoffmann innostui välittömästi ideasta työskennellä aikaisemmasta yhteisestä Comenius-projektista tutun ystävänsä kanssa. Ensimmäisestä yhteisestä projektista lähtien miehet olivat ystävinä olleet yhteydessä toisiinsa.

Nyt kävi ilmi, että lukemisen ilon häviäminen lasten ja nuorten kohdalla on Eurooppa-laajuisen ongelma. Myös suomalaiset opettajat valittivat tästä, vaikka Suomi on pärjännyt vuodesta vuoteen erinomaisesti PISA-tutkimuksen lukutesteissä. Kaksi tosiasiaa vahvisti Albert Hoffmannia ja Ossi Savolaa pyrkimyksissään:

- a) Koulu Witzmannsberg on jo pidempään antautunut lukemisen tukemiselle ja siksi löytyi runsaasti kokemusta aiheesta. Albert Hoffmann on noin 10 vuoden ajan laatinut lukemiseen liittyviä tietokoneohjelmistoja.
- b) Myös Euroopan Unioni on alkanut järjestää Eurooppa-laajuisesti lukemisasiheisia projekteja. "Meidän täytyy auttaa lapsia aloittamaan lukemisen ilosta ja nuorten ja aikuisten lukemisen halu pitää uudelleen herätä. Lukea –tästä vaan- kirjan tai lehden, tietokone-udussa tai muussa laitteessa, koulussa ja vapaa-ajalla, linja-autossa tai junassa ja ihan yleisestikin tulisi lukemisesta muodostua taas jokapäiväinen asia.", näin sanoo kommissaario Andrroulla Vassiliou "Eurooppa kokee lukemisen iloa"-hankkeen esittelyssä.

Hankkeemme kuvaus

Each region is aware that it has turned out to be very difficult today to attract students for reading. The electronic media are ubiquitous and for children and young people they are per se more attractive than the old medium of the book. In addition, at no time before so many leisure activities have been available for children and young people. According to the latest studies 99 % of the six- to 13-year- olds watch TV regularly, 83 % every day, 40 % more than two hours every day. 65 % of the young people use computer and internet on a daily basis. All these facts are responsible for the generally weak reading motivation.

Structurally both regions belong to economically rather disadvantaged areas. Both are situated

outside the major centres. Both are struggling with depopulation trends. In fact, the social trend, too, is contributing to one-child families or to living as a single and this means that the number of children is decreasing significantly and schools have to merge. To create a basis for a secure future in both countries we should pursue the following policy: investment in an excellent academic education. And in this field reading and the promotion of reading - here, too, there is a consensus in the political views of both countries and both regions - are considered to have a very important role. It is fortunate that Finland has been almost always victorious in the recent PISA tests, even in the subject "Reading". The region around Passau would finally benefit from this: they could see what is being done differently in detail in order to get those results. On the other hand on the German side especially the region around Passau, precisely the primary school Witzmannsberg, has distinguished itself as a pioneer in promoting reading by using modern electronic media. It may thus introduce methods into the project, which in Finland are still relatively unknown. Thus precisely this cooperation appears to us very promising.

Both regions would like to discuss, list and test possibilities and to develop at least one new reading method in cooperation based on the individual experiences and with a look to the future. Both partners are aware that reading is a central educational task. We should reach out to the students by taking advantage of their interests: by the use of the media computer and internet they should be lead to occupy themselves with books. The integration of the new media into reading education is therefore a part of our concept. Modern reading promotion cannot do without this association with the electronic media.

Sivistysjohtajan Veijo Tikanmäki ja koulutoimintatarkastajan Johanna Buchberger-Zapf johdolla oli tässä vaiheessa jo koostettu Comenius-Regio-ryhmät.

Hankkeemme konkreettiset päämäärät ja tehtävät

1. The specific objectives are:

- Awareness of the fullness of their own methods in the Reading Pane
- Expansion of the reading methods already established in schools by those which have been used in the partner region and which proved successful there
- Development of a new reading method

Projektin kuvaus

Projektin eteneminen - vaiheet - menetelmät

- Increasing capabilities and skills in dealing with modern media - Increasing reading motivation among pupils - Increasing literacy - Ability to work with students from the partner country

2. Each region will work on the following task areas:

- Listing of reading methods used in their own region (in schools)
- Evaluation of these methods
- Getting to know the reading methods of the partner region
- Acquisition of at least some reading methods from the partner region
- Evaluation of these methods
- Joint development of a new reading method. Here the emphasis should be on a social and communicative aspect.
- Evaluation of this method
- Publication and dissemination of all findings

3. Our approach: a) To become aware of the current methods in their own region. The various methods will be collected and recorded. b) In a further step, these are presented to the partner region and compared with their compilation. c) The focus is now on the methods that are rather unknown to the other region. d) These are then introduced in detail one by one (particularly in practice in school) e) If they like it the partners will try each semester one (new) method in their schools. f) After that an evaluation is carried out on this: First within their own region, then together with the partner. g) Based on established methods - embracing the (new) electronic media as a means of reading promotion. In the scope of an innovative reading project the students' media literacy and social skills should be strengthened.

Moreover we assume that the exchange of ideas with the European partners will have its own effects.

Ensimmäisen vuoden työme: 2010/2011

- Viestintänettisivun luominen (Werner Winter)
- Nettisivun, johon kootaan lukumetodeja saksaksi ja suomeksi, luominen (Benedikt Hoffmann)
- Lukupelin Owlfinch nettisivun luominen www.owlfinch.com (Raphael Hoffmann)
- Passaun koululautakunnan tiedotusti-

laisuus julkisen sektorin henkilöille

- 20 kirjaa sisältävän luettelon luominen (noin puolet suomenkielisiä ja puolet saksankielisiä kirjailijoita)
- Kirjojen lukeminen yhteisesti luokissa, ensimmäiset kontaktit eri maiden opettajien välillä
- Omia töitä luettuihin kirjoihin liittyen
- Projektivierailuja Saksassa ja Suomessa

Työmme toisen vuoden aikana: 2011/2012

- kaikkien aloitettujen töiden jatkaminen
- Osallistuminen Comenius-kokoukseen Bonnissa, Saksassa, aiheena Kestävyys (kaksi puheenvuoroa)
- Hankeemme palkitseminen PAD:n (Pädagogischer Austauschdienst) kautta: Syyskuun hanke
- Säännöllisiä tapaamisia Passaun ryhmän kanssa koululautakunnalla
- Kiertonäyttelyn järjestäminen Passaus- ja Haapajärvellä
- Miniprojekteja: Jokaisella opettajalla oli yhteistyökumppani toisessa maassa, jonka kanssa käsitteli tietyn kirjan ja laati töitä kirjaan liittyen
- Owlfinch-työskentely suoran työparin kanssa
- Projektivierailuja Saksassa ja Suomessa
- Projektiesitteen laatiminen

Useampi sanomalehtiartikkeli kertoi epäsäännöllisesti meidän työstämme.

Työmme kestävydestä

Kaksi työmme tulosta jatketaan:

- oppimishjelmisto/nettisivu www.owlfinch.com
- lukumetodien luettelo/nettisivu: www.pandio.eu

Projektin kuvaus

Mukana olevat maat ja koulut - Suomi

School Administration Haapajärvi
Kirkkokatu 2
85800 Haapajärvi
Oulu Region
Mr. Veijo Tikanmäki
Tel: 00358 44 4456164
Email: veijo.tikanmaki(at)haapajarvi.fi

Haapajärvi Oksava Primary School
Aholantie 19
85820 Oksava
Mr. Ossi Savola
Tel: 044 4456224
Email: ossi.savola(at)edu.haapajarvi.fi

Haapajärvi Primary School Venetpalo
Höykerintie 61
86710 Kärsämäki
Mrs. Hilikka Rautonen-Sulku
Tel: 044-456951
Email: hilikka.rautonen-sulku(at)karsamaki.fi

Haapajärvi Välioja Primary School
Välijantie 30
85840 Kuona
Mr. Mika Skantz
Tel: 044-4456228
Email: mika.skantz(at)edu.haapajarvi.fi

Primary School Emolahti
Pellikantie 421
86800 Pyhäjärvi
Mr. Arto Riihijärvi
Tel: 00358 407 291018
Email: arto.riihjarvi(at)pyhajarvi.fi

Haapajärvi Haapajärven kaupunginkirjasto
(Library)
Kauppakatu 19
85800 Haapajärvi
Mrs. Kirsi Nahkanen
Email: kirsi.nahkanen@haapajarvi.fi

Projektin kuvaus

Mukana olevat maat ja koulut - Saksa

Schulamtsch Passau
Regensburger Straße 80
94036 Passau
Frau Johanna Buchberger-Zapf
Tel: 0851-720634
Email: johanna.buchberger-zapf(at)landkreis-passau.de

Grundschule Witzmannsberg
Enzersdorf 15
94104 Witzmannsberg
Frau Petra Ratzinger
Tel: 08504-8224
Email: vs-witzmannsberg(at)t-online.de

Volksschule Salzweg
Otto-Bohnert-Straße 5
94121 Salzweg
Frau Claudia Hasenkopf
Tel: 0851-490220
Email: volksschule-salzweg(at)t-online.de

Grundschule Haselbach
Schulstraße 11
94113 Tiefenbach/Haselbach
Herr Heinrich Beck
Tel: 08509-470
Email: sekretariat(at)gs-haselbach.de

Bücherei Haselbach (Gemeinde-Bücherei Tiefenbach, Ausleihstelle Haselbach)
Schulstraße 11
94113 Tiefenbach/Haselbach
Frau Fridoline Ecker
Tel: 08509-470
Email: sekretariat(at)gs-haselbach.de

Alfons Lindner Schule Tiefenbach
Am Steinberg 6
94113 Tiefenbach
Frau Martina Müller
Tel: 08546/91072 ↑
Email: sekretariat@a-lindner-schule-tiefenbach.de

Keinoja vahvistaa lukumotivaatiota

Lukemisen edistäminen Haapajärven alueen kouluissa

Tekijät:

Mika Skantz

Jaana Hedetniemi

Jaana Ojanemi

Esimerkiksi Välio-
jan koulussa

Erityisesti vuosilta
2010-2011 ja
2011-2012.

Väliojan koulu lähti lukuprojektiin mukaan ilman aikaisempaa kokemusta kansainvälisistä projekteista. Ennakkoluulotonta mukaan lähtemistä helpotti tieto toisen haapajärvisen koulun mukana olost. Apua olisi tarvittaessa saatavissa läheltä, olihan Oksavan koululla kokemusta useista projekteista.

Syksyn 2010 ja kevään 2011 aikana koululla motivoitiin oppilaita lukemiseen. Mielenkiintoa asiaa kohtaan herättivät myös vierailut Passauhun ja kuvaterveiset sieltä. Johtajaopettaja

Mika Skantz vieraili Passausissa syksyllä 2010 ja opettaja Jaana Ojanemi syksyllä 2011.

Passaun projektikumppaniemme vastavierailut keväällä 2011 ja 2012 innostivat oppilaita entistä innokkaammin mukaan projektiin. Oppilaille oli tärkeää nähdä vieraita Saksasta ja kuulla heidän lukevan omalla äidinkielellään. Tämä lisäsi oppilaiden kiinnostusta lukemiseen ja halua olla yhteydessä saksalaisiin oppilaisiin.

Projektin aikana oppilaat työskentelivät kirjojen parissa monin eri tavoin. Lukemisen lisäksi harjaantuivat myös oppilaiden tietokoneen käyttötaidot. Oppilaat pelasivat yhteistyössä saksalaisten oppilaiden kanssa pelejä (Owlfinch), joiden avulla mitattiin luetunymmärtämistä ja muistia. Tämän lisäksi luokat olivat tiiviisti yhteydessä sähköpostin välityksellä.

Edelleen oppilaat piirsivät kirjoista kuvia, joihin Passaun oppilaat tekivät kuvatekstit.

Keinoja vahvistaa lukumotivaatiota

Lukemisen edistäminen Haapajärven alueen kouluissa

Näistä yhdessä tehdyistä töistä tehtiin Power Point- esitys, jossa oppilaat pääsivät tutustumaan ohjelmaan ja skannaukseen.

Erityisen mielekästä oppilaille oli yhteydenpito kirjeiden välityksellä. Kirjeet toivat saksalaiset oppilaat lähelle ja osoittivat heidän olevan aivan tavallisia lapsia. Kirjeet kirjoitettiin englanniksi, mikä motivoi oppilaita englannin kielen opiskeluun. Vierailuiden aikana oppilaat kuulivat englantia ja pääsivät myös kokeilemaan sen puhumista.

Opettajat osallistuivat Owlfinch- pelin tekemiseen suomentamalla siihen sisältyviä kysymyksiä ja vastauksia, joten opettajienkin kielitaito harjantui sekä englannin että saksan kielen osalta. Erityisen monipuolista harjaannusta kielitaito sai tapaamisten yhteydessä.

Koulujemme pienimpien oppilaiden yhtenä yhteistyömuotona oli yhdessä luetusta kirjasta tehty peli, jota oppilaat pelasivat innokkaasti. Näiden eri yhteistyömenetelmien kautta koulu sai saksalaisilta ystäviltilään paljon innoitusta omaan kouluyöhönsä.

Yksi näkyvimmistä projektin mukanaan tuomista muutoksista koulullamme on lukunurkkaus. Idea siihen syntyi Passaun vierailuilla useilla kouluilla tehdyistä havainnoista. Tänä päivänä koulullamme on lukunurkkaus, jonka käyttöaste on suuri ja jossa oppilaat lukevat mielellään vapaa-ajallankin.

Projektin rahoituksen avulla koulullemme saatiin eri luokka-asteille kirjasarjoja, joille on käyttöä vielä pitkään projektin loppumisen jälkeenkin.

Näiden kirjasarjojen hankinnasta vastasi kirjasto koulun toiveiden mukaisesti. Projektin rahoituksella hankittiin myös kolmen kunnan yhteiskäyttöön tarkoitetut näyttelysermit.

Projekti tiivisti myös suomalaiskoulujen yhteistyötä. Koulumme solmi uusia kontakteja naapurikuntiemme Pyhäjärvelle ja Kärsämäelle. Projektikokoukset pidettiin eri kouluilla ja kirjastoissa, jolloin projektin osallistujat pääsivät käytännössä näkemään toistensa tuotoksia ja tapoja tehdä työtä lukemisen parissa. Projektin ansiosta yhtei-

työ näiden koulujen ja kirjaston kanssa tulee tulevaisuudessa olemaan helpompaa.

Loppuyhteenvetona voidaan todeta, että projekti antoi kaikille osapuolille paljon, vaikka se ns. ylimääräistä työtä kouluvuoteen toikin.

